

1.1 Kortsvarsoppgave 1 (15 poeng)

Deloppgave 1 (1 poeng)

Du jobber som fastlege i en veletablert 4-legepraksis. Neste pasient er Eva Olsen (66 år). Hun står på en øyeblikkelig hjelp-time på timeboka med stikkordet «Utslett».

Du ser at hun er ny på lista di. Det er ennå ikke lagt inn noen opplysninger i den elektroniske journalen, men du minnes at du så en tynn papirjournal (oversendt fra forrige fastlege) i posthylla di, og skjønner at den tilhører Eva Olsen.

Du henter henne på venterommet og hilser før dere går inn på legekantoret. Hun er ved første øyekast i allment god form, men ser dradd og sliten ut. På ditt spørsmål om hva hun ønsker hjelp med, forteller hun: «De siste 2 dagene har jeg fått et rart utslett bak på venstre skulder». Hun viser deg et bilde tatt med mobiltelefonen den første dagen det dukket opp. «Før utslettet kom, kjente jeg en rar svie i huden der, skjønnte først ikke hva det var».

1.2 Deloppgave 2 (1 poeng)

En velkjent allmennmedisinsk arbeidsteknikk er å bruke tiden som diagnostikum.

Bør man bruke tiden som diagnostikum i dette tilfellet? Begrunn svaret

1.3 Deloppgave 3 (2 poeng)

Du synes pasienten ser sliten ut, og hun nevner at det har vært mye stress den siste tiden. Du kjenner

henne ikke fra før og vil gjerne vite mer om henne og hva dette handler om.

Hva kan du si eller spørre pasienten om? Formuler alternative formuleringer og knytt disse opp mot konsultasjonsteori.

1.4 Deloppgave 4 (3 poeng)

Eva Olsen forteller at hun ble skilt for mange år siden og jobber i en skobutikk. Økonomien er anstrengt, men hun klarer seg. På grunn av sykdom hos en kollega har hun måttet jobbe en del overtid i det siste. Det har også vært mye å tenke på den siste tiden ettersom hennes yngste datter (29 år) har vært på ryggsekkreise i Tyrkia hvor det for 10 dager siden var et stort jordskjelv. I tre dager hørte hun

ikke fra datteren, men så fikk hun vite at hun var i sikkerhet. Sønnen (39 år) står midt oppe i en vanskelig skilsmisse og EO har stadig større bekymringer for barnebarnet Trine på 5 år– som havner midt i konfliktsonen mellom foreldrene. Siste gang hun var på besøk, gråt hun og spurte «Kan jeg ikke få bo her hos deg?»

a) Identifiser potensielle stressorer fra sykehistorien over.

b) Redegjør for en relevant modell som viser sammenhenger mellom belastende livserfaringer (stress) og helseproblemer

1.5 Deloppgave 5 (3 poeng)

Oppsummer konsultasjonen med Eva Olsen i form av et SOAP notat.

Hvis du savner opplysninger som ikke har framkommet i oppgaven fram til nå, føl deg fri til å

supplere litt med realistisk informasjon. For å få full poengskår må notatet ditt ha korrekt

struktur, være faglig adekvat og tekstlig kompakt.

1.6 Deloppgave 6 (3 poeng)

Vi foretar nå et scenskifte: Du er fastlegen også for Eva Olsens sønn og barnebarn Trine på 5 år (barnet som er nevnt ovenfor). Trines far går til støttesamtaler hos deg i forbindelse med samlivsbruddet. Samlivsbruddet er konfliktfyllt, og ektefellene er overhode ikke på talefot.

Konfliktnivået er blitt høyere i det siste, relatert til en krangel om hvorvidt datteren Trine bør bruke bleie på dagtid eller ikke. Trine sliter med at hun tisser seg ut (enurese) og til dels også har dårlig kontroll på avføringen (enkoprese).

Problemene har åpenbart tiltatt etter at foreldrene gikk fra hverandre. Den siste krangelen startet etter at far mente at de nå bør forsøke å avvikle bleien. Eks-konen ble da rasende fordi hun var uenig (hun mener «ting får ta den tiden de tar»), og det er strevsomt med så mye tøy/sengeklær å vaske).

Reflekter rundt barnets situasjon og helseproblem, og hvordan du bør håndtere situasjonen.

1.7 Deloppgave 7 (2 poeng)

Etter noen uker konkluderer du med at Trines livssituasjon ikke blir bedre, tross dine (og andres) forsøk på å gi råd og støtte familien hennes. Barnet lider overlast, så langt du kan bedømme. Idet du innser dette, er du bundet av lover og regelverk som pålegger deg å gripe inn.

Gi noen stikkord om aktuelle lover og hva de innebærer og drøft hvordan du skal forholde deg til taushetsplikten.

2.1 Kortsvarsoppgave 2 (11 poeng)

Deloppgave 1 (2 poeng)

En 40 år gammel mann blir lagt inn på sykehus med akutt dyspné. Han er tidligere frisk og bruker ingen faste medisiner. Dagen før innleggelse var han i habituell tilstand, men våknet kl. 06.00 og følte at han ikke fikk puste. Det er ingen andre ledsagende symptomer bortsett fra litt hoste. Prehospital oksygenmetning i ambulansen var 82 % uten O₂. Han jobber som bonde, og de siste par dagene før innleggelsen hadde han arbeidet med legging av gress i en tårnsilo.

I arbeidet med silolegging kan man bli eksponert for ulike gasser. Gi eksempler på to gasser som kan være aktuelle eksponeringer ved silolegging.

2.2 Deloppgave 2 (2 poeng)

Du er primærvakt i mottak og får kl. 08.00 meldt at pasienten beskrevet ovenfor er på vei til sykehus og er forventet til sykehuset om 45 minutter.

Nevn fire relevante faglige instanser/rådgivningstjenester (i eller utenfor sykehus) du kan

snakke med/ringe for å få informasjon om aktuelle eksponeringer og diskutere behandling

med.

2.3 Deloppgave 3 (2 poeng)

Når pasienten ankommer sykehuset kl. 08.45, gjør du en vanlig somatisk status i mottakelsen. Vitale parametere viser BT 142/82, puls 82, respirasjonsfrekvens 26. O₂ metningen er 96 % med 2,5 liter O₂ på nesebrille. Du antar gasseksponering som årsak til hans pustebesvær.

Du rekvirerer relevante blodprøver, men hvilke andre undersøkelser bør også gjøres i akutfasen i dette tilfellet? Nevn minst 3 relevante primære utredningstiltak med kort begrunnelse for hvert av dem.

2.4 Deloppgave 4 (2 poeng)

Etter at pasienten nå har ligget med O₂ på nesebrille i et par timer føler han seg i god form og er ikke lenger tungpustet. Ved auskultasjon av lunger hører du grove knatrellyder over begge lungeflater og mest uttalt basalt venstre side. Det er fullt på avdelingen og du er bedt om å være tilbakeholden med å legge inn pasientene.

Sender du pasienten hjem? Begrunn svaret.

2.5 Deloppgave 5 (1 poeng)

Ved sykdom forårsaket av eksponering i arbeid, er du som lege pålagt å melde på fastsatt skjema.

Hvor skal meldingen sendes?

2.6 Deloppgave 6 (2 poeng)

Mange bønder blir også eksponert for organisk materiale via luftveiene, og hos noen kan dette utløse lungesykdom.

Nevn to lungesykdommer som kan relateres til inhalasjon av organisk materiale?

3.1 Kortsvarsoppgave 3 (12 poeng)

Deloppgave 1 (1 poeng)

Oppgaven baserer seg på utdelt artikkel.

David P. Fisher, et al. (2017): Association Between Bariatric Surgery and Macrovascular Disease Outcomes in Patients With Type 2 Diabetes and Severe Obesity. JAMA 2018; 320: 1570-1582

Hva var hensikten med studien?

3.2 Deloppgave 2 (1 poeng)

Hva var forfatterens begrunnelse for valg av forskningsdesign?

3.3 Deloppgave 3 (1 poeng)

I Table 3 er det vist til 95% konfidensintervall. Hva er fordelene med å vurdere presisjon ut fra

slike konfidensintervall sammenlignet med p verdi?

3.4 Deloppgave 4 (2 poeng)

Gi en fortolkning av resultatene fra Table 3.

3.5 Deloppgave 5 (2 poeng)

Hva forstår du med en konfundering (confounding)? Hvilke mulige problemer med

konfundering kan du anta at en slik studie har?

3.6 Deloppgave 6 (2 poeng)

La oss anta at noen av kontrollpasientene likevel hadde fått utført bariatrisk kirurgi, hvilken

type bias ville det medføre, og hva ville konsekvensen av en slik bias være?

3.7 Deloppgave 7 (1 poeng)

Gi en vurdering av om resultatene i denne studien er generaliserbare.

3.8 Deloppgave 8 (2 poeng)

Gir denne studien grunnlag for å anbefale bruk av bariatrisk kirurgi for personer med type 2 diabetes og fedme? Begrunn svaret.

4.1 Kortsvarsoppgave 4 (10 poeng)

Deloppgave 1 (1 poeng)

Livmorhalsprogrammet er et screeningprogram som ble innført i Norge i 1995 for kvinner i alderen 25-69 år.

Hva menes med et screeningprogram?

4.2 Deloppgave 2 (2 poeng)

Analyse av celleprøve fra livmorhalsen er en sentral undersøkelse i Livmorhalsprogrammet.

Hvilke krav bør stilles til undersøkelser som skal brukes som verktøy i screeningprogrammer?

4.3 Deloppgave 3 (2 poeng)

En hensikt med Livmorhalsprogrammet er å forebygge død av livmorhalskreft.

Forklar hvordan Livmorhalsprogrammet kan forebygge død av livmorhalskreft.

4.4 Deloppgave 4 (3 poeng)

Figuren nedenfor er hentet fra Kreftregisterets rapport «Cancer in Norway 2016», utgitt i 2018, og viser utvikling av 5-års overlevelse fra diagnosedato (brun, øverst), nye tilfeller (rød, i midten) og dødelighet (rosa, nederst) av livmorhalskreft over tid i Norge.

Nevn minst tre teoretisk mulige forklaringer på endringen du ser i overlevelse etter innføringen av Livmorhalsprogrammet i 1995.

4.5 Deloppgave 4.5 (2 poeng)

Vaksine mot humant papillomavirus ble innført i barnevaksinasjonsprogrammet for jenter i 7. klasse i 2009.

Hvordan kan vi forvente at dette tiltaket vil påvirke dødeligheten av livmorhalskreft i befolkningen fremover? Forklar kort hvorfor.

5.1 Kortsvarsoppgave 5 (12 poeng)

Deloppgave 1 (1,5 poeng)

En kvinne på 26 år oppsøker deg som fastlege. Hun er overvektig (vekt 130 kg, BMI 45) og sier at hun ønsker henvisning til fedmepoliklinikken ved sykehuset. Hun forteller at hun har slitt mye med depresjoner og angst. Hun ble mye mobbet under oppveksten.

Hun har fullført 2 år på videregående skole som barne- og ungdomsarbeider, men klarte ikke å fullføre lærlingetiden og har ikke tatt fagbrev. Hun sier at hun var mye deprimert mens hun var lærling og følte at hun ble mobbet på arbeidsplassen. Hun er singel og bor hjemme hos sine foreldre. Hun beskriver seg selv som beskjeden, trives best hjemme og har noen gode venninner som hun har en del kontakt med, mest via sosiale medier. Hun har jobbet det siste halvåret i en barnehage. Hun sier at hun har det bedre psykisk nå. Foruten sykkelig vervekt, finner du normal psykisk og somatisk status.

Dere drøfter ulike livsstilstiltak og du henviser til fedmepoliklinikken.

Hun nevner avslutningsvis at hun trenger en sykmelding fordi hun var borte fra jobben onsdag og torsdag (2 hele dager) i forrige uke pga. angstanfall. Hun kontaktet ikke lege eller arbeidsgiver da, men planla å levere egenmelding på fredag. På jobben fredag fikk hun høre fra arbeidsgiver at hun hadde brukt opp egenmeldingsdagene sine og måtte ha en legeerklæring. Hun tenkte at det kunne være praktisk å ordne dette i dag ettersom hun hadde time til lege allikevel.

Ta begrunnet stilling til kvinnens ønske om tilbakedatert sykmelding for fraværet som ikke dekkes av egenmelding.

5.2 Deloppgave 5.2 (1,5 poeng)

Pasienten kommer tilbake etter 3 måneder og sier at hun trenger en sykmelding. Hun er tydelig nedstemt og sier at hun sover mye og har mistet kontroll over matinntaket. Hun kan gå 1-2 dager uten mat, for deretter å spise alt hun kommer over helt til hun ikke makter mer og blir liggende uvel resten av dagen. Hun tenker på alle situasjonene der hun har dummet seg ut på arbeidsplassen og alt det negative kollegene tenker om henne. Hun klarer ikke å konsentrere seg på jobben, og har fått flere irettesettelser i situasjoner der hun ikke har fulgt god nok med barna når de er på lekeplassen eller går tur i nærmiljøet. Det fremkommer at hun har hatt flyktige selvmordstanker den siste måneden.

Montgomery And Åsberg Depression Rating Scale (MADRS) skår er 32 (20-34 tolkes som moderat deprimert). Du stiller diagnosen depressiv episode, moderat til alvorlig(stryke: og henviser henne til nærmeste distriktpsikiatriske senter (DPS) til en ø-hjelps vurdering.)

Foreligger det egen sykdom i henhold til et anerkjent sykdomsbegrep som kan gi rett til sykmelding? Begrunn svaret.

5.3 Deloppgave 3 (2 poeng)

Hvordan påvirker helseplagene hennes fungering, og er dette relevant for vurdering av arbeidsmulighet. Begrunn svaret.

5.4 Deloppgave 5.4 (2 poeng)

Du treffer henne igjen etter 12 måneder. Hun behandles med antidepressiva og går til samtaleterapi hos en psykolog. Hun er nå 100% sykmeldt fra jobben. Hun føler seg mye bedre. Din objektive vurdering er at hun fortsatt har en mild depresjon. Hun beskriver at hun fungerer relativt godt i det daglige. Du drøfter med henne at det kan være aktuelt å prøve seg delvis i jobb igjen. Hun ser bekymret ut og sier at hun ikke tror de liker henne på arbeidsplassen. Hun er redd for tilbakefall og ønsker en periode med ro slik at hun kan bygge seg opp og bli helt frisk før hun prøver seg igjen i jobb.

Hvilke kriterier må være oppfylt for å få AAP(arbeidsavklaringspenger) i denne situasjonen?

5.5 Deloppgave 5 (1,5 poeng)

Over de neste tre årene prøver hun seg i flere typer deltidsarbeid (ordinær jobb med lønn fra arbeidsgiver) kombinert med arbeidsavklaringspenger. Hun sender inn meldekort til NAV hver 14. dag der hun oppgir hvor mye hun til enhver tid jobber. Hun har hatt 3-4 depressive episoder, hver gang med 100% sykefravær i 1-2 måneder, og deretter gradvis tilbakeføring. For 1 år siden ble det gjennomført overvektskirurgi (gastric bypass). Hun har etter det gått ned 40 kg og hatt mange komplikasjoner som langvarig sårinfeksjon, kvalme og diare (7-8 tømninger daglig). Hun har problemer med å rekke frem til toalettet og har hatt flere uhell hvis hun ikke har tilgang til toalett i løpet av få minutter. Hun har gitt opp tanken på jobb og sier at hun ønsker å søke om uførepensjon. Som hennes fastlege ser du på dette som en dårlig løsning, mye pga. av hennes unge alder og fordi du vurderer at det på lengre sikt bør være utsikter til bedring. Du avtaler et møte med NAV for å drøfte hvilke muligheter hun har.

Utover de krav som stilles ved inngang til AAP, hvilke medisinske krav må være oppfylt for å få AAP på unntak utover 3 år?

Hvor lenge kan det gis forlengelse på AAP utover tre år?

5.6 Deloppgave 6 (2 poeng)

Hvilke medisinske krav må være oppfylt for å få varig uførepensjon.

5.7 Deloppgave 7 (1,5 poeng)

FREMTIDSSCENARIO: Pasienten har fylt 32 år. Hun fikk innvilget 100% varig uføretrygd ett år tidligere. Du har hatt lite kontakt med henne etter dette. Hun har i dag bestilt time til fjerning av en føflekk. Du møter en smilende og normalvektig kvinne og merker at hun har blitt mye tryggere på seg selv. Hun forteller at hun for et år siden totalt endret livsstil fordi hun ble så desperat av alle senplagene etter overvektsoperasjonen, Disse klarer hun nå holde i sjakk hvis hun trener regelmessig, spiser hyppige men små måltider og har et sunt kosthold. BMI er 30. Hun bor i egen leilighet, har kjæreste og de vurderer nå å flytte sammen. Hun føler at hun takler hverdagen godt, og savner det å ha en jobb å gå til. Hun sier at hun ønsker å prøve seg i jobb, og har tilbud om en 40% stilling. Hun er usikker på om hun klarer full jobb og er redd for å miste uføretrygden.

Hvilke råd kan du gi henne om mulighetene hun som uførepensjonert har for å prøve seg i en jobb?